

Noten

De pdf-versie van dit notenapparaat bevat hyperlinks naar bronnen. Zie hiervoor: dedoofpotgeneraal.nl/noten.pdf

De namen in de noten zijn geschreven zoals in de documenten waar naar wordt verwezen. Uitzondering hierop vormen de volgende personen waarvan de namen zijn gefingeerd: Jasper, Mark, Moniek, Sander en de heer Hartogs. Om hun privacy te waarborgen zijn hun namen bovendien zwartgelakt in de stukken gepubliceerd op dedoofpotgeneraal.nl.

HOOFDSTUK 1

1. Uitnodigingsbrief van majoor der mariniers J. Wichelo, hoofd Wervingsvoorlichting van Defensie Werving & Selectie. Inzake een voorlichtingsbijeenkomst over het werk als marineofficier op 3 april 1998 op de Marinekazerne Amsterdam. Amsterdam, 18 maart 1998.
2. Luitenant Frans Adrianus Bernard Erkelens staat vermeld op de [Naamlijst Nederlandse Officieren van de Birma-Siam-spoorweg](#), van 1 november 1944. Bron: The National Archives in Washington, D.C., Verenigde Staten (record groep 407, box 121, volume 3, Thailand).
3. [Brief van H.M. koningin Wilhelmina](#) aan de heer F.A.B. Erkelens, waarin ze haar oprechte deelneming betuigt voor het overlijden van zijn beide ouders. Paleis Amsterdam, 11 december 1947.
4. Verklaring eedaflegging van de sectie werving Koninklijke Marine, ondertekend in Scheveningen op 19 april 1998.
5. Bevestigingsbrief van uitzending op de afdeling Telesales, van intercedent Sander van Randstad Uitzendbureau. Rijswijk, 8 juni 1998 met kenmerk 1594-CASE-GILT.
6. Persoonlijke oproepbrief voor het psychologisch onderzoek van het hoofd bureau aanstelling Koninklijke Marine, luitenant-ter-zee van speciale diensten der eerste klasse R.J. Dekker-Prinsen bc. Amsterdam, 4 juni 1998.
7. Zie: Jean Thomassen. *Oude meesters van morgen: de Daan Enneking Collectie*. Amsterdam: Van Soeren, 2000.

8. Brief van particulier secretaresse M.C.C. Wijnen van H.K.H. prinses Irene aan de weledelgeboren heer F. Erkelens. Den Haag, 19 september 1961.
9. [‘Kunstenaars over ‘voelkunst’: ‘Tast en kijk zonder gêne’](#). *Het Vrije Volk*, 27 november 1982, pagina 15.
10. [Benoeemingsbesluit nummer 020](#) van de president van de Krijgsraad te velde van het Koninklijk Nederlansch-Indonesisch Leger te Batavia (tegenwoordig Jakarta, Indonesië), 26 oktober 1948.
11. Thomassen. *Oude meesters van morgen*.
12. Willem Adriaan van Rees. *Toontje Poland: Voorafgegaan door eenige Indische typen*. Arnhem: D.A. Thieme, 1867.

HOOFDSTUK 3

13. Brief aan het hoofd van de afdeling Selectie op de Marinekazerne Amsterdam. Scheveningen, 21 juni 1998.

HOOFDSTUK 5

14. Ian Knoop reisde met Frans Erkelens Jr. mee naar Egypte als zijn impresario. Hij bevestigt de vriendschap met de minister in een e-mail met onderwerp ‘RE: Meta-realist Frans Erkelens’, 1 september 2009.
15. M.W. Jensen en G. Platje. *De MARID: De Marine Inlichtingendienst van binnenuit belicht*. Den Haag: Sdu Uitgevers, 1997, pagina 403.
16. Schilderijen van hoge officieren en foto’s van commandeur Jan van Dulm staan in het fotoboek ‘Schilderijen van Frans Erkelens m.b.t. zijn beginperiode’, van zijn zus Betty Giltay-Erkelens. Gedoneerd aan het RKD-Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis.

HOOFDSTUK 6

17. Brief van drs. E.M. Beezemer van DWS, plaatsvervangend hoofd Bureau Psychologisch Onderzoek Koninklijke Marine. Amsterdam, 13 juli 1998.
18. Brief aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst. Leiden, 2 juli 1994 met onderwerp ‘Dossier E.F. Giltay’.
19. Brief van het waarnemend hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst mr. A. Kievits, namens de minister van Binnenlandse Zaken. Den Haag, 22 augustus 1995 met onderwerp ‘uw verzoek om inzage’ en kenmerk 2.214.163–4A.

20. Telefoongesprek met Helena Zuidema van de Centrale Justitiële Documentatie van de Rechtbank Den Haag, 29 september 1998.
21. Gesprek in persoon met C.F.L. Zaat-Bolland, coördinator applicatiebeheer van het onderdeel Korpsdirectie & Staven, op het hoofdbureau van de politie in Den Haag, 14 oktober 1998 om 14.00 uur.
22. Bezwaarschrift aan de Directie Personeel Koninklijke Marine. Scheveningen, 21 oktober 1998. Aangetekend verzonden.
23. Brief van de selectiepsycholoog drs. L.K.S. Kruithoed, namens de directeur personeel Koninklijke Marine. Den Haag, 23 november 1998 met kenmerk SWO/182/WE.SE.402 en onderwerp 'antwoord bezwaarschrift'.
24. Antwoord van staatssecretaris A. Nuis van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen op vragen van Tweede Kamerlid dr. G. Valk over de collectie van het Rijksmuseum voor Volkenkunde in Leiden. Ontvangen 15 juli 1998. Kamervragen, nr. 1554, vergaderjaar 1997-1998.
25. 'Leids museum mist tienduizenden stukken', *de Volkskrant*, 16 juli 1998.
26. Verzoekschrift aan de nationale ombudsman. Scheveningen, 1 december 1998 met onderwerp 'Verzoekschrift inzake sollicitatie bij het Ministerie van Defensie'.
27. Brief van de nationale ombudsman mr. dr. M. Oosting aan de minister van Defensie. Den Haag, 18 januari 1999 met kenmerk 98.07789 003 en behandelend medewerker P.P.F. Schets.
28. Brief van secretaris-generaal drs. D.J. Barth namens de minister van Defensie gericht aan de nationale ombudsman. Den Haag, 2 maart 1999. De brief heeft defensiekenmerk CNO 99/001 9900134, ombudsmankenmerk 98.07789 003 en onderwerp 'Uw brief 18 januari 1999'. Het briefhoofd vermeldt de Directie Juridische Zaken, Afdeling Bestuurs-, Straf- en Tuchtrect.

Bijlage 1 betreft een rapport van de chef-staf MID van 12 februari 1999 getiteld 'Notitie' betreffende een 'Intern onderzoek giltay' met kenmerk DET/51/99. Het rapport is opgesteld door het HOT/V van het MID-detachement majoor R.F.J.H. de Ruijter en zijn adjudant Rave. Afschriften gingen naar het hoofd Afdeling Contralichtingen en veiligheid (HACIV) en het hoofd MID-detachement (HMIDDet). Het bevat verklaringen van voormalig MID-functionaris

Moniek en hoofd Afdeling Inlichtingen kapitein-ter-zee W.H.C. van Straten.

29. Ibid.
30. Het schilderij 'H.M. Beatrix, Queen of the Netherlands' is te vinden op de website van Frans Erkelens onder het tabblad 'Other'.
31. Zie de brieven van Beezemer (13 juli 1998) en Kruithoed (23 november 1998).
32. Eerste getuigschrift van Randstad Callflex. Rijswijk, 22 april 1999.
33. Tweede getuigschrift van Randstad Callflex. Rijswijk, 20 mei 1999.
34. Getuigschrift van G.M. Doedée, vicepresident Human Resources van Casema. Delft, 8 juni 1999.
35. 'Verklaring over mevrouw [... Moniek]', geheel uit vrije wil opgesteld en getekend door Jasper te Oosterhout op 10 juni 1999.
36. Brief aan de nationale ombudsman mr. dr. M. Oosting. Scheveningen, 10 mei 1999 met onderwerp 'Onderzoek 98.07789 inzake sollicitatie bij het Ministerie van Defensie'.
37. Brief aan de nationale ombudsman mr. dr. M. Oosting, Scheveningen, 28 mei 1999 met onderwerp: 'Aanvullend verzoekschrift c.q. onderzoek 98.07789 inzake sollicitatie bij het Ministerie van Defensie'. Aangetekend verzonden.
38. Rapport 'Militaire Inlichtingen en Veiligheid' van de gelijknamige projectgroep onder leiding van schout-bij-nacht buiten dienst S.W. van Idsinga, maart 1995.
39. Gesprek met zaakbehandelaar P.P.F. Schets op het kantoor van het Bureau nationale ombudsman te Den Haag op 12 januari 1999.
40. Brief aan de nationale ombudsman mr. dr. M. Oosting. Scheveningen, 30 mei 1999 met onderwerp 'Toezending aanvullend verzoekschrift c.q. onderzoek 98.07789 inzake sollicitatie bij het Ministerie van Defensie/Verzoek om vervanging medewerker de heer P.P.F. Schets'. Aangetekend verzonden.
41. Brief van de substituut-ombudsman mr. L. de Bruin. Den Haag, 17 juni 1999 met kenmerk 98.07789 011 en behandelend medewerker mr. H.J.I.M. de Rooij.
42. Brief aan G. Spong. Scheveningen, 19 mei 1999.
43. Brief van G. Spong. Den Haag, 28 mei 1999 met kenmerk GILTAY/ADVIES SP/.
44. Klaagschrift aan de hoofdofficier van justitie in het Arrondissement Den Haag mr. S.J.A.M. van Gend. Scheveningen, 28 juni 1999 met

- onderwerp 'Klaagschrift inzake artikel 261 juncto 262 Wetboek van Strafrecht; klager de heer E.F. Giltay versus gedaagde mevrouw [... Moniek]'. Aangetekend verzonden.
45. NOS Journaal met als eerste onderwerp: 'Minister De Grave ontslaat top militaire inlichtingendienst MID'. Gepresenteerd door Pia Dijkstra, met in de uitzending een verklaring van De Grave. 13 juli 1999, 20.00 uur.
  46. 'De Grave zet leiding MID aan de kant', *de Volkskrant*, 14 juli 1999, voorpagina. Zie tevens de brief van de minister van Defensie aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Den Haag, 13 juli 1999 met onderwerp 'Srebrenica; Brief minister met gespreksverslagen over rechts-extremistisch gedrag van Dutchbat-militairen'. Kamerstuk 26122, nummer 13.
  47. 'Reportage over falende inlichtingendiensten en verkeerde inschattingen bij de bescherming van de Bosnische moslimenclave door Dutchbat'. Radio-uitzending *Argos*, 29 juni 2001.
  48. Dick Berts en Bert Voskuil, 'Bij defensie raakt alleen de doofpot niet zoek', *Nieuwe Revu*, 17 november 1999, pagina 46. Dat de negatieven per ongeluk zijn mislukt, heeft inlichtingenofficier De Ruyter onder ede verklaard tijdens zijn verhoor op 6 december 2002 in de Tweede Kamer door de Parlementaire enquêtecommissie naar de val van Srebrenica.
  49. De naam van inlichtingenmajoor De Ruyter – die een vooraanstaande rol speelt in deze doofpotaffaire – wordt in officiële stukken verschillend gespeld. Dit scheidt verwarring. Was het nu majoor De Ruyter, majoor De Ruyter of majoor De Ruijter, die klaagde dat de negatieven van luitenant Rutten waren mislukt omdat ontwikkelaar, bleek en fixeer per ongeluk door elkaar waren gegooid? Ook ben ik afwijkende spellingen tegengekomen van de achternaam van Moniek en andere inlichtingenfunctionarissen. Wordt de minister van Defensie nauwgezet geïnformeerd door het hoofd MID generaal Vanderwijer, generaal Vandeweyer of dient hij te vertrouwen op generaal Van der Weijer?
  50. Aanvullend klaagschrift aan de hoofdofficier van justitie, mr. S.J.A.M. van Gend. Scheveningen, 21 juli 1999 met onderwerp: 'Klaagschrift/klachtschrift inzake artikel 268 dan wel artikel 261, 262 en 272 van het Wetboek van Strafrecht; klager de heer E.F. Giltay versus verdachte mevrouw [... Moniek]'. Aangetekend verzonden.

51. Brief van de hoofdofficier van justitie, mr. S.J.A.M. van Gend. Den Haag, 26 augustus 1999 met kenmerk STAF/HO 871 00088.
52. Brief aan de nationale ombudsman mr. dr. M. Oosting. Den Haag, 21 september 1999 met kenmerk: 'Onderzoek 98.07789 inzake sollicitatie bij het Ministerie van Defensie', en onderwerp 'Toezending klacht inzake het optreden dan wel het niet-optreden van mr. S.J.A.M. van Gend in zijn hoedanigheid van Hoofdofficier van Justitie in het Arrondissement Den Haag.' De brief bevat drie bijlagen, waaronder het aanvullende klaagschrift aan de hoofdofficier van 21 juli 1999. De ontvangstbevestiging is getekend door Barbara Plugge.
53. Rapport 1999/507 van de nationale ombudsman Roel Fernhout, 17 december 1999.
54. Twee klaagschriften aan de hoofdcommissaris in casu de korpschef van het Politiekorps Haaglanden te Den Haag, mr. J. Wiarda. Scheveningen, 16 september 1999. De ontvangstbevestiging is getekend door mevrouw E.P. den Haan.
55. Gespreksnotitie van anoniem telefoongesprek, 2 april 2000 omstreeks 3.02 uur. Het bedreigende voorval heb ik ook gemeld in een brief aan de heer Schaepman van het bureau Duinstraat te Scheveningen. Scheveningen, 23 april 2000, betreft: 'Mijn brief d.d. 22 april 2000 ter instelling formele beroepsprocedure', met politiekekenmerk 'RO99 15395 D.D. 02-09-1999'.
56. Proces-verbaal van Edwin Giltay opgenomen door rechercheur A.A.C. van der Klauw van de Politie Haaglanden, aan het bureau Duinstraat te Scheveningen. Nummer PL1523/1999/16079, 12 juni 2000 te 10.45 uur.
57. De heer Van Nood van het Politiebureau Duinstraat te Scheveningen bevestigt de doorzending van de aangifte naar het Parket van het Openbaar Ministerie te Den Haag in een telefoongesprek op 21 juli 2000 omstreeks 16.15 uur.
58. Brief van de inspecteur van de Politie Haaglanden, A. Teiwes, hulpofficier van justitie namens de officier van justitie. Den Haag, 19 september 2000 met kenmerk PL1523/1999/16079.
59. Brief aan H.M. Beatrix, Koningin der Nederlanden. Scheveningen, 14 oktober 2000. In persoon afgegeven op het Kabinet der Koningin tegen ontvangstbevestiging.
60. Getuigschrift van Henk Brouwer, directeur International Operations van IBM Nederland. Amsterdam, 18 oktober 1994.

61. Getuigschrift van Charles Vivian van Deloitte & Touche, 6 april 2000.
62. Twee brieven aan de minister van Defensie mr. F.H.G. de Grave. Geschreven te Scheveningen op 21 augustus en 15 oktober 2000. De brieven hebben defensiekenmerken CNO 99/001 9900134 en CNO 99/001 2000003670. De ontvangstbevestigingen zijn getekend door A. Hazenoot, respectievelijk Beek.
63. Brief van de secretaris-generaal namens de minister van Defensie, getekend door plaatsvervangend secretaris-generaal drs. H.H. Hulshof. Den Haag, 30 oktober 2000 met onderwerp 'Rehabilitatie/rectificatieverzoek' en met kenmerk CNO 99/001 2000004399.
64. Brief van de secretaris-generaal namens de minister van Defensie, getekend door plaatsvervangend secretaris-generaal drs. H.H. Hulshof. Den Haag, 26 september 2000 met onderwerp 'Rehabilitatie/rectificatieverzoek' en met kenmerk CNO 99/001 2000003670.
65. Brief van de plaatsvervangend sg, 30 oktober 2000.
66. [Brief van mevrouw mr. N. van de Pol voor de directeur van het Kabinet der Koningin.](#) Den Haag, 31 oktober 2000 met kenmerk REK 00.003477.
67. Advies van voorzitter mr. Ph.M. Weyenburg-Pot van de Onafhankelijke Commissie voor de Politieklachten van de regio Haaglanden aan korpsbeheerder Deetman inzake het bezwaarschrift van de heer E.F. Giltay te Den Haag. Getekend door de commissievoorzitter en -secretaris. Den Haag, 13 december 2000.
68. [Brief van korpsbeheerder drs. W.J. Deetman.](#) Den Haag, 14 december 2000 met kenmerk 22-7-2000 en onderwerp 'bezwaar tegen klachtafdoening'.
69. Ibid.
70. [Brief van de directeur Politie L.M.C. Ongerling,](#) namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met onderwerp 'uw klacht over politieoptreden'. Den Haag, 11 januari 2001.

HOOFDSTUK 9

71. Een foto van de ambassadeur en kunstschilder is te vinden op de website van Frans onder het tabblad 'Biography'.
72. Thomassen. *Oude meesters van morgen*.
73. Richard C.S. Trahair. *Encyclopedia of Cold War Espionage, Spies, and Secret Operations*. New York: Enigma Books, 2009. Lemma 'Honey-trap operations', pagina 127.

74. 'KGB sex espionage', *Pravda*, 8 juli 2002.
75. Rapport Geen onderscheid naar geslacht bij werving en selectie, oordeelnummer 2000–38 van de Commissie Gelijke Behandeling, 30 juni 2000.
76. Edwin Giltay. *Het Arabisch-Israëliësch nucleair conflict* (scriptie), Leiden: 1991.
77. Rapport *Nieuw Evenwicht: Rapport Doorlichting MID, Fase 2: nader onderzoek en advies*, opgesteld onder leiding van mr. F.H. Herman de Groot van het Ministerie van Defensie, 4 november 1998.
78. *Ibid.*, pagina 42.
79. Zie ook: Marc van den Eerenbeemt. 'Marinier L. smokkelde coke als of het niets was', *de Volkskrant*, 9 oktober 1998.
80. Arthur Docters van Leeuwen. *Een spoor van vernieuwing*. Amsterdam: Prometheus, 2020, pagina 287.
81. Gesprek in persoon met Edwin Keizer, parlementair medewerker van Tweede Kamerlid Valk op het Binnenhof te Den Haag, 25 augustus 1998.
82. Het atelier van Frans Erkelens Jr. was in de jaren zeventig gelegen aan het Noordeinde nabij het koninklijk paleis. Om het protocol te ontlopen, bezocht H.K.H. prinses Irene hem af en toe. Geruchten dat hij een seksuele relatie met haar had, spreekt oom Frans tegen. Het zou zijn gebleven bij gepassioneerd zoenen.
83. Docters van Leeuwen. *Een spoor van vernieuwing*, pagina 309.
84. Zie ook: 'Verdonk klampt zich nu vast aan René Lancee', *De Pers*, 3 december 2008.
85. 'Spijkers verdient meer dan eerherstel', *de Volkskrant*, 8 januari 2011.
86. 'Van Velzen wil opheldering over bedreiging klokkenluider door staatssecretaris', website Socialistische Partij, 18 oktober 2005.
87. Notitie voor Lucas getiteld: 'Waar gaat het om?' Als belangrijkste punten noteerde ik: 'Principes: Primaat politiek op defensie; verdedigen van de democratische rechtsstaat'. Scheveningen, april 1999.

HOOFDSTUK 10

88. Bert Huisjes. 'Generaal buiten dienst: Wonderboy Van Baal werd doofpotgeneraal', *Algemeen Dagblad*, 18 april 2002, voorpagina.
89. Rapport *Srebrenica: een 'veilig' gebied: Reconstructie, achtergronden, gevolgen en analyses van de val van een Safe Area*. Uitgebracht door

het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie. Amsterdam: Boom, 2002.

90. 'Kabinet stort in', *de Telegraaf*, 16 april 2002.
91. Giselle van Cann en Ed Groot. 'Nederland gidsland: Val Kok markeert einde periode', *Het Financieele Dagblad*, 17 april 2002.
92. Telefoonnotities van gesprek met persfotograaf Cor de Kock op 22 april 2011, 13.47 uur.
93. Telefoonnotities van gesprek met de heer Hartogs van Casema op 18 april 2002, 14.30 uur.
94. *Algemeen Dagblad*, 18 april 2002.
95. Brief van de minister van Defensie aan de voorzitter van de Tweede Kamer over het ter beschikking stellen door luitenant-generaal A.P.P.M. van Baal van zijn functie, Den Haag, 17 april 2002. Kamerstuk 61301 met kenmerk 26122 en nummer 31.
96. *Algemeen Dagblad*, 18 april 2002.

HOOFDSTUK 11

97. Brief van G. Spong, 29 oktober 1999 met onderwerp SP 07.3204.
98. Klaagschrift ex artikel 12 Wetboek van Strafvordering, met negen producties, gericht aan het Gerechtshof te Den Haag, ter attentie van de Strafgriffie. Ingediend door jonkvrouw mr. A. Wladimiroff van Wladimiroff Waling Schreuders advocaten namens E.F. Giltay, 7 maart 2001.
99. Brief van het Gerechtshof te Den Haag, 14 oktober 2002 met onderwerp 'Oproeping klager'. Zaaknummer 01065K09 met beklagde Moniek (niet opgeroepen).
100. Brief aan mr. A. Wladimiroff. Scheveningen, 18 maart 2000 met onderwerp 'Verzoek om conceptklaagschrift conform artikel 12-procedure inzake onderstaand kenmerk/Toezending aanvullende schriftelijke informatie'. Kenmerk: '/DRD 07.3204 GILTAY/ADVIES BRIEF D.D. 15 MAART 2000'. In persoon afgegeven.
101. Brief van A. Wladimiroff, 21 maart 2000 met onderwerp 'AW/AT 07.3204 GILTAY/ADVIES'.
102. 'Wladimiroff staat Milosevic bij', *Trouw*, 7 september 2001.
103. De e-mailcorrespondentie met de hotelconciërge in Parijs bestaat uit vijftien Engelstalige berichten verzonden tussen 2 en 31 oktober 2000. Ook heb ik per reguliere post twee brieven ontvangen van de conciërge met daarin persoonlijke foto's, flyers et cetera.

104. Richard Tomlinson. *The Big Breach: From Top Secret to Maximum Security*. Moskou: Mainstream Publishing, 2001.
  105. '[Greenpeace herdenkt Nederlandse activist](#)', *Trouw*, 10 juli 2010.
  106. [Beschikking van Gerechtshof te Den Haag](#), 19 december 2002 met volgnummer 01065K09. Beslissing van vicepresident tevens voorzitter mr. De Vries, en raadsheren mr. Van Dijk en mr. Coster van Voorhout. Volgnummer 01065K09.
  107. Brief van secretaresse Marjanne Eilers van FNV Ledenservice, Rotterdam, 28 mei 2001 met kenmerk 21503706/GILTAY/ME.
  108. Brief aan mr. Ben Beelaard. Scheveningen, 28 juni 2001 met kenmerk 3005.13/B, met uitleg over het dossier van 16 stukken. Aangekend verzonden.
  109. Brief van mevrouw mr. H.M. Schuh van FNV Ledenservice, Rotterdam, 21 november 2001 met kenmerk 21508420/GILTAY/HS. Een kopie ging naar mr. Beelaard.
  110. Brief van mr. A.T. Röst van FNV Ledenservice, Rotterdam, 28 november 2001 met kenmerk 21503706/GILTAY/PG.
  111. Roy Klopper. 'Defensie vervangt top wervingsbureau', *De Telegraaf*, 27 april 2001.
  112. '[Top Werving Defensie de laan uit](#)', *NRC Handelsblad*, 27 april 2001.
  113. Voor de MIVD werd een nieuw, opvallend wapenschild ontworpen. De geheime dienst verklaart: 'In het wapenschild van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) staat de Egyptische sfinx centraal. De sfinx symboliseert hier de kennis en de wijsheid van de MIVD.'
- De uitleg getuigt echter van een onjuist begrip van de Egyptische oudheid. De sfinx deed in het faraonische Egypte namelijk dienst als tempelwachter. Het bezat niet de begeerde kennis en wijsheid die in de achterliggende tempel huisde, maar bewaakte die slechts. Zodoende staat de sfinx niet symbool voor kennis en wijsheid, maar voor – en dit is niet onbelangrijk voor de MIVD – de noodzaak goed op te letten. Een inlichtingen- en veiligheidsdienst behoort immers geen wapenschild te gebruiken dat eenvoudig valt te kraken. Zie ook: '[MIVD borstzakembleem](#)', *Ingelicht: Informatiemagazine voor de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst*, oktober 2005, nummer 6, pagina 2.
114. '[Van Baal wordt ombudsman krijgsmacht](#)', *Nederlands Dagblad*, 5 september 2003.

115. [Brief aan inspecteur-generaal der krijgsmacht](#) luitenant-generaal A.P.P.M. van Baal met onderwerp: 'Rehabilitatie en schadevergoeding'. Scheveningen, 1 november 2004. Aangetekend verzonden.
116. [Brief van de chef-staf IGK](#) kapitein-ter-zee van administratie mr. H.T. Wagenaar, namens de IGK. Hilversum, 12 november 2004 met onderwerp 'Bemiddeling' en kenmerk 040275/001.
117. Zie ook: de [brief van de minister van Defensie](#) over de functie van de IGK aan de Tweede Kamer. Den Haag, 20 mei 2009. Kamerstuk 131234 met kenmerk '31700 X, nummer 115'.
118. [Brief aan inspecteur-generaal der krijgsmacht](#) luitenant-generaal A.P.P.M. van Baal met onderwerp: 'Rehabilitatie en schadevergoeding'. Scheveningen, 2 december 2004. Aangetekend verzonden.
119. M.W. Jensen en G. Platje. *De MARID*, pagina's 325–331.
120. [Brief van de IGK](#), luitenant-generaal der artillerie A.P.P.M. van Baal. Hilversum, 9 december 2004 met onderwerp 'Bemiddeling' en kenmerk 040275/003.
121. Toespraak van generaal Van Baal bij zijn beëdiging als bevelhebber der landstrijdkrachten. Malieveld, Den Haag, 6 april 2001.
122. Interview nieuwe bestuursvoorzitter Ad van Baal: 'Een leven lang dienen', *PolitieacademieKRANT: informatieblad voor studenten en medewerkers van de Politieacademie*, Apeldoorn, nummer 12, september/oktober 2007, pagina's 12–13.
123. Verklaring getiteld 'De eed of belofte'. Sectie Werving Koninklijke Marine, Defensie Werving en Selectie, december 1997.
124. Steven Derix. '[De eer van een Franse generaal](#)', *NRC Handelsblad*, 30 november 2001.
125. [Srebrenica – rapport sur un massacre](#) ('Srebrenica – rapport over een bloedbad'), Frans parlementair onderzoek naar de gebeurtenissen in Srebrenica, onder voorzitterschap van gedeputeerde François Loncle en met rapporteurs René André en François Lamy. Parijs, 22 november 2001, hoofdstuk 2, sectie B, pagina 99.
126. *Ibid.*, pagina 100.
127. Brief aan minister van Defensie Van Middelkoop. Den Haag, 1 september 2007, onderwerp 'Eerherstel'. Aangetekend verzonden.
128. Brief van sg drs. A.H.C. Annink, namens de minister van Defensie. Den Haag, 7 januari 2008 met onderwerp 'Eerherstel' en kenmerk C/2007034888.
129. Brief aan dr. B. Böhler van Böhler Franken Koppe Wijngaarden

- advocaten. Den Haag, 7 maart 2010. In persoon afgegeven op het Amsterdamse advocatenkantoor.
130. Mijn verslag van de brand in de berging voor de politie Haaglanden. Den Haag, 4 januari 2011.
  131. Proces-verbaal van Edwin Giltay opgenomen door buitengewoon opsporingsambtenaar Helena van Duin van de Politie Haaglanden, nummer PL1512 2011002721-1, 4 januari 2011. Aangifte ter zake brandstichting, op het bureau Jan Hendrikstraat te Den Haag.
  132. Alexander Nijeboer. *Een man tegen de staat: de tragische strijd van defensieklokkenluider Fred Spijkers*. Breda: Papieren Tijger, 2006.
  133. Maaïke Molhuysen en Louis Stiller. *Handboek voor schrijvers*. Amsterdam: Augustus, 2009, hoofdstuk 21 'Hierbij daag ik u!'
  134. Onder meer in een e-mail aan Coen Borgman van SpeakEasy, met onderwerp 'Voortgang publicatie', 21 april 2014.
  135. Brief van sg Barth, 2 maart 1999.
  136. Fax van Moniek aan klachtbehandelaar Schets van het Bureau nationale ombudsman met ombudsmankenmerk 9807787017, Den Haag. Opmerkelijk is dat Moniek hierin haar eigen achternaam verkeerd spelde met de letters 'ij' in plaats van de letter 'i'. De fax is bovendien gedateerd op 16 oktober 1999, terwijl deze blijkens het ontvangststempel binnenkwam op 16 september 1999.
  137. Brief aan Eerste Kamerlid mr. F.H.G. de Grave. Den Haag, 24 september 2012.
  138. E-mail van mr. F.H.G. de Grave. 3 oktober 2012 met onderwerp 'uw brief'.
  139. Na publicatie van dit boek hoor ik de oud-commandant der strijdkrachten generaal b.d. Van Uhm deze voorzorgsmaatregel voorschrijven tijdens een openbare bijeenkomst van de Koninklijke Landmacht. Het betreft hier de 'Mi-Literaire middag' in de Bibliotheek Utrecht, georganiseerd in het kader van de Landmachtdag op 13 mei 2015.
  140. Gesprek met redacteur-copywriter Robert Preece. Rotterdam, 26 oktober 2013.
  141. Valerie Plame Wilson. *Fair Game: My Life as a Spy, My Betrayal by the White House*. Simon & Schuster: New York, 2007.
  142. Brief aan de minister van Defensie met als bijlage het manuscript 'De doofpotgeneraal'. Den Haag, 10 maart 2014. In persoon afgegeven tegen ontvangstbevestiging.

143. Brief aan de minister van Binnenlandse Zaken met als bijlage het manuscript 'De doofpotgeneraal'. Den Haag, 18 maart 2014. In persoon afgegeven tegen ontvangstbevestiging.
144. E-mail van Jan Pronk, met onderwerp 'Re: Voorwoord voor het boek De doofpotgeneraal', 31 juli 2014.
145. E-mailbevestiging van geboekte retourvlucht Eindhoven–Tuzla van Wizz Air, met onderwerp 'Your itinerary: PEJJ3R', 24 augustus 2014. Heen 14 september en terug 16 september 2014.

HOOFDSTUK 13

146. WhatsApp-chatgesprek met Coen Borgman, 25 november 2014.
147. Aankondiging boekpresentatie *De doofpotgeneraal*, *NRC Handelsblad*, 22 november 2014, pagina 26.
148. Silvan Schoonhoven. 'Uitzendkracht klem tussen de spionnen', recensie in *Leidsch Dagblad*, 27 november 2014, pagina's 2–3. Verscheen ook in: *Gooi en Eemlander*, *Haarlems Dagblad*, *IJmuider Courant* en *Noordhollands Dagblad*.
149. Brief aan minister Jeanine Hennis-Plasschaert van Defensie. Den Haag, 15 februari 2015. Tevens per e-mail verzonden met als onderwerp 'MIVD-klacht'.
150. E-mail aan minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken, met onderwerp 'Re: Zondagbrief: Wet Normering Topinkomens', 29 december 2014. Een kopie is gemaild naar de CTIVD.
151. Brief van sg Richard van Zwol, namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, betreft 'Uw klacht' met kenmerk 84F6D4A9-OR1-2.0, 5 februari 2015.
152. Brief van sg Richard van Zwol, namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, betreft 'Uw klacht' met kenmerk 8542B7B7-OR1-1.0, 2 maart 2015.
153. Het bezoek aan de CTIVD was in het kader van een ander onderzoek: Eind 2014 werd bekend dat het advocatenkantoor van Britta Böhler jarenlang is afgeluisterd door de AIVD. Omdat ik haar op 7 maart 2010 had benaderd met mijn getuigenverslag, diende ik vanwege de mogelijk geschonden vertrouwelijkheid op 29 december 2014 een klacht in over de AIVD bij minister Plasterk van Binnenlandse Zaken. Tevens vroeg ik hem hoe de AIVD had gereageerd op mijn contact met Böhler.

Na onderzoek door de CTIVD werd de klacht op 17 april 2015

- door sg Van Zwol ongegrond verklaard. De vraag naar de reactie van de AIVD werd geheel onbeantwoord gelaten.
154. Brief van sg Richard van Zwol, ondertekend namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, betreft 'Uw klacht over de AIVD' met kenmerk 85978181-OR1-2.0, 17 april 2015.
  155. [Brief van J.A. Hennis-Plasschaert](#), minister van Defensie, betreft 'Uw klacht over (vermeend) handelen van de MIVD' met referentie DIS2015005421, 21 april 2015.
  156. Brief van voorzitter CTIVD mr. H.N. Brouwer aan minister dr. R.H.A. Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Den Haag, 27 maart 2015 met CTIVD-kenmerk 2015/0069 en ministerie-kenmerk 8524B7B7-OR1-1.0. Onderwerp: 'Reactie CTIVD op doorzending tweede klacht van de heer Giltay over de AIVD'.
  157. Nota van de directeur-generaal van de AIVD generaal Rob Bertholee aan sg Van Zwol van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. 10 april 2015 met kenmerk 8597817F-OR1-1.0 en onderwerp 'Reactie op klacht van dhr. Giltay; Advies: graag brieven ondertekenen'.
  158. Jurriën Holthuis. '[Boek: Duistere Uitzendkracht](#)', recensie in *Nieuwe Revu*, 4 februari 2015, pagina 56.
  159. Fred Lardenoye. 'De doofpotgeneraal', recensie *Checkpoint magazine*, april 2015, pagina 29.
  160. Drs. Can Kumru. '[De doofpotgeneraal](#)', recensie Nederlandse Bibliotheek Dienst Biblion, april 2015.
  161. Het [luisterboek](#) is in 2015 uitgebracht door de Stichting Dedicon voor Bibliotheekservice Passend Lezen. Exclusief voor blinden en slechtzienden. Boeknummer A442731, met een duur van 6 uur en 51 minuten, vertolkt door een Nederlandse stem.
  162. Suzanne Bosman en Jan Mom. 'De Doofpotgeneraal: burger raakt betrokken bij spionage', Live interview met de auteur voor *Een-Vandaag* op Radio 1, 5 december 2014.
  163. E-mail aan Marco Gerritsen en Simon van der Sluijs, met onderwerp 'Over De doofpotgeneraal en het fotorolletje', 18 december 2014.
  164. [Memorie van Grieven inzake mevrouw Sabaheta Fejzić](#), wonende te Vogošća (gemeente Sarajevo), Bosnië-Herzegovina, tien andere Bosnische vrouwen, en de Stichting Mothers of Srebrenica met statutaire zetel in Amsterdam, bijgestaan door mr. M.R. Gerritsen en mr. S.A. van der Sluijs, tegen de Staat der Nederlanden (Ministerie

- van Algemene Zaken, Ministerie van Defensie en Ministerie van Buitenlandse Zaken), zetelende in Den Haag. Zaaknummer: 200.160.317/01. Roldatum: 7 juli 2015. De verwijzing naar *De doofpotgeneraal* staat op pagina 23.
165. Diverse e-mails van kolonel b.d. Charlef Brantz, waaronder de e-mail met onderwerp 'boek' van 10 maart 2015.
  166. Ibid.
  167. E-mail van Brantz met onderwerp 'Re: Sarajevo', 21 juni 2021.
  168. E-mail van Brantz met onderwerp 'boek', 10 maart 2015.
  169. Notities van telefoongesprek met Derk Zwaan, 4 augustus 2015.
  170. E-mail met onderwerp 'Doofpotgeneraal', 16 mei 2016.
  171. Jeroen de Jager. '[Srebrenica-veteraan: Ik zit in een juridische oorlog met Defensie](#)', NOS, 27 juni 2015.
  172. Facebook-chatgesprekken met Derk Zwaan op 10, 11 en 12 augustus 2016.
  173. Mr. D. van der Bel, mr. A.M. van Hoorn en mr. J.J.T.M. Pieters. *Informatie en opsporing: Handboek informatieverwerving, -verwerking en -verstrekking ten behoeve van de opsporingspraktijk*. Zeist: Uitgeverij Kerckebosch, 2009, pagina 382.
  174. De volledige naam luidt [Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke en ontierende behandeling of bestraffing](#).
  175. E-mail van senior persvoorlichter Amnesty International Ruud Bosgraaf, met onderwerp 'Re: verstoringsmaatregelen', 25 mei 2021.
  176. E-mail van executive-directeur Pepijn Gerrits van het Nederlands Helsinki Committee, met onderwerp 'RE: Mensenrechten NL / art. 8 EVRM', 12 juli 2021.
  177. Chatgesprekken met Zwaan.

HOOFDSTUK 14

178. Edwin Giltay. 'Militairen bleken op gifbelt gestationeerd', *Novini*, 26 november 2018.
179. E-mail van kolonel b.d. Brantz met onderwerp 'Re: boek', 10 maart 2015.
180. '[Meer foto's Srebrenica in archief MIVD](#)', *Elsevier Weekblad*, 28 november 2016.
181. Artikel 361 Wetboek van Strafrecht.
182. Hanne Obbink. '[Dutchbat werd willens en wetens op onuitvoerbare missie gestuurd](#)', *Trouw*, 30 juni 2016.

183. [Brief van mr. T.G.F. Lourents](#) van rechtsbijstandsverzekeraar DAS gericht aan Coen Borgman, handelend onder de naam SpeakEasy Publisher & Agency. Verzonden met ontvangstbevestiging, Amsterdam, 24 juli 2015 met dossiernummer GDE.1.15.058624 en onderwerp: 'uitgebrachte werk 'de doofpotgeneraal' van de schrijver Edwin Giltay; smaad/laster/schending eer en goede [Moniek] [sic]'. Een afschrift met documentnaam DAS_155041026.PDF is tevens als bijlage verzonden in een e-mail met onderwerp GDE.1.15.058624 aan zowel uitgever Coen Borgman als auteur Edwin Giltay.
184. Rapport van de Parlementaire enquête Srebrenica (2002-2003), pagina 273.
185. '[Het fotorolletje revisited](#)'. Radio-uitzending *Argos*, 13 juni 2015, 14.00 uur.
186. '[Wat wist de Nederlandse Militaire Inlichtingendienst \(MID\) in de dagen en weken voor de val van enclave over mogelijke Servische aanvalsplannen?](#)', Radio-uitzending *Argos*, 29 juni 2001.
187. Rapport van de chef-staf MID, 12 februari 1999.
188. De boektitel-informatie is in de geciteerde brief weggelaten omdat deze al in het colofon van dit boek staat.
189. Notities telefoongesprek met Marco Gerritsen, 28 juli 2015 omstreeks 11.30 uur.
190. E-mail van kolonel b.d. Charlef Brantz, met onderwerp 'Re: Eis tot verbod op het boek 'De doofpotgeneraal'', 28 juli 2015.
191. E-mail van Jan Pronk, met onderwerp 'Re: Eis tot verbod op 'De doofpotgeneraal'', 28 juli 2015.
192. E-mail aan Brenno de Winter, met onderwerp 'Weerlegging punten van [... Moniek]', 28 juli 2015. Met twee bijlagen.
193. E-mail aan Brenno de Winter, met onderwerp 'Bewijzen', 31 juli 2015. Met drie bijlagen.
194. E-mail van Brenno de Winter met onderwerp: 'En nu komt ie', 31 juli 2015.
195. E-mail van Brenno de Winter aan de heer Wagenaar van DAS, met onderwerp 'Vragen met betrekking tot 'de Doofpotgeneraal'', 31 juli 2015. Door De Winter naar mij doorgestuurd per mail.
196. Brenno de Winter, '[Ex-inlichtingenmedewerker wil verbod boek 'fotorolletje Srebrenica'](#)', *NU.nl*, 4 augustus 2015.
197. Persbericht 'Voormalig spion eist verbod boek', 4 augustus 2015.

198. E-mail van Bianca Palm van de redactie van *Jinek*, met onderwerp 'RE: De doofpotgeneraal', 4 augustus 2015.
199. E-mail van Sanne Bot van *Radio EenVandaag*, met onderwerp 'Re: Eis tot boekverbod', 4 augustus 2015.
200. E-mail van Sanne Bot van *Radio EenVandaag*, met onderwerp 'Re: Eis tot boekverbod', 11 augustus 2015.
201. Vincent Elzinga, 'Oud-MID-er wil dat exx 'De doofpotgeneraal' teruggeroepen worden', *Boekblad*, 4 augustus 2015.
202. Agendanotitie van 8 augustus 2015 getiteld 'oom Frans', inzake een gesprek met het verplegend personeel van verpleeghuis Mariahoeve in Den Haag.
203. Word-bestand 'Etiketten 2013' van 23 februari 2013.
204. E-mail van Fred Lardenoye, hoofdredacteur *Checkpoint*, met onderwerp 'RE: Tweede druk 'De doofpotgeneraal' - Via Christ Klep', 26 augustus 2015.
205. Brief van chef-staf IGK Wagenaar, 12 november 2004.
206. De sommatie van 24 juli 2015 doet dit vermoeden. De dagvaarding van Moniek van enkele maanden later, 14 oktober 2015, bevestigt inderdaad haar vrees voor Srebrenica-veteranen met een posttraumatisch stresssyndroom.
207. ['Interview Edwin Giltay, 19 september 2015 @ 16:00'](#), *Boekenkrant*.

HOOFDSTUK 16

208. E-mail van R.F. Thunnissen van STV Mahieu advocaten, met onderwerp '[... Moniek]/Giltay' gericht aan de heren Coen Borgman en Edwin Giltay, 7 oktober 2015 met kenmerk 11153032 RTH/SBE.
209. E-mail aan Matthijs Kaaks van Boekx advocaten, met onderwerp 'Fwd: [... Moniek]/Giltay', 7 oktober 2015.
210. E-mail van Coen Borgman, met onderwerp 'Fwd: [... Moniek]/Giltay', 20 oktober 2015.
211. Kortgeding-dagvaarding van appellant Moniek met als advocaat mr. R.F. Thunnissen van STV Mahieu advocaten en mediators, met als gedaagde Edwin Giltay. Een afschrift werd tevens als bijlage met documentnaam DOC001.PDF en onderwerp 'RE: [... Moniek]/Giltay', op 14 oktober 2015 per e-mail gezonden aan advocaat Matthijs Kaaks van Boekx advocaten. Tevens door een deurwaarder bezorgd op 20 oktober 2015 op zijn kantoor.
212. Brief aan de minister van Defensie, 10 maart 2014.

213. E-mail van Derk Zwaan, met onderwerp 'Re: 'De doofpotgeneraal moet in de doofpot'', 15 oktober 2015.
214. E-mail van kolonel b.d. Charlef Brantz, met onderwerp 'Fwd: [... Moniek]/Giltay', 17 oktober 2015.
215. E-mail van Harry van Bommel, 'RE: Angst voor bloedige afrekeningen door Srebrenica-veteranen', 26 oktober 2015.
216. Ibid.
217. Gespreksnotities beraad 'zaak [... Moniek]/giltay' ten kantore van Boekx advocaten, Amsterdam, 2 november 2015.
218. Ibid.
219. Brief van J.G.J. van Groenendaal van Boekx advocaten aan Moniek, met onderwerp 'Giltay / [... Moniek] 20150124', met Boekx-kenmerk 20150124/JG/JG en STV Mahieu-kenmerk 11153032 RTH/SBE, 11 november 2015. Verzonden aan R.F. Thunnissen van STV Mahieu.
220. Ibid.
221. E-mail van S. van den Berg namens R.F. Thunnissen, gericht aan Jurian van Groenendaal van Boekx advocaten, met onderwerp '[... Moniek]/Giltay', met STV Mahieu-kenmerk '[... Moniek]/Giltay, 11153032 RTH/SBE' en Boekx-kenmerk 20150124, 13 november 2015.
222. Brief van sg Barth, 2 maart 1999.
223. Pleitnotities inzake: de gedaagde heer Edwin Giltay, bijgestaan door advocaat mr. J.G.J. van Groenendaal; tegen de eiseres mevrouw [... Moniek], bijgestaan door advocaat mr. R.F. Thunnissen. Mondelinge behandeling d.d. 27 november 2015 te 12.00 uur bij de Rechtbank Den Haag met als rechter mr. M.E. Groeneveld-Stubbe. Zaaknummer: C/09/497903/KG ZA 15-1556.
224. Pdf-kopie van LinkedIn-profiel van Moniek, gemaakt op 8 oktober 2015.
225. E-mail van Jurian van Groenendaal van Boekx, met onderwerp 'Vonnis', 14 december 2015. De mail bevat als bijlage een pdf-kopie van een faxbericht met het vonnis.
226. Pdf-kopie van een faxbericht betreffende: Vonnis RECHTBANK DEN HAAG, Team handel, voorzieningenrechter. Zaak-/rolnummer: C/09/497903/KG ZA 15/1556. Vonnis in kort geding van 14 december 2015 in de zaak van Moniek, eiseres, met advocaat mr. R.F. Thunnissen [sic] te Den Haag, tegen: Edwin Giltay, gedaagde, met advocaat mr. J.G.J. van Groenendaal te Amsterdam.
227. Agendanotitie getiteld 'Tekst advocaat', 21 december 2015.

228. Van der Bel et al., *Informatie en opsporing*, hoofdstuk 11.5.2.3.
229. Zie het advocatenregister destijds.
230. Nadat het in de landelijke publiciteit kwam, is het vonnis onder documenttype 'Jurisprudentie' gepubliceerd, zie: deepspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBDHA:2015:15050. NB De website vermeldt abusievelijk als uitspraakdatum 11 december 2015, terwijl dit 14 december was.
231. Pdf-kopie van LinkedIn-profiel van Mark, gemaakt op 20 maart 2015.

HOOFDSTUK 17

232. E-mail van S. van den Berg namens R.F. Thunnissen, gericht aan Jurian van Groenendaal van Boekx, met onderwerp '[... Moniek]/Giltay' met Boekx-kenmerk 20150124 en STV Mahieu-kenmerk '[... Moniek]/Giltay 11153032 RTH/SBE', 17 december 2015.
233. Silvan Schoonhoven. '[Verbod op boek over spionnen](#)', *Leidsch Dagblad*, 19 december 2015, pagina 5. Verscheen ook in andere regionale kranten.
234. '[Srebrenica-boek De Doofpotgeneraal alsnog verboden](#)', *NOS.nl*, 21 december 2015. Het was ook een item op het *NOS Radiojournaal*.
235. S. Reedijk. 'Srebrenica-boek verboden', *PowNed*, 21 december 2015.
236. Onder meer: Lars Pasveer. '[Verbod op boek over verdwenen Srebrenica-fotorolletje](#)' [sic], *Villamedia*, 21 december 2015.
237. Alosman Husejnović. '[Autor najavio sudsku tužbu: Holandski sud zabranio knjigu o Srebrenici!](#)' ('Auteur kondigt beroep aan: Nederlandse rechtbank verbiedt boek over Srebrenica!'), *Bosnisch dagblad Dnevni Avaz*, 24 december 2015.
238. Mladen Kremenović. '[Суд у Хагу забранио књигу о Сребреници](#)' ('Haagse rechtbank verbiedt Srebrenica-boek'), *Servisch dagblad Politika*, 24 december 2015.
239. 'Holandski sud donio odluku koja je šOKIRALA Bosnu i Hercegovinu a pogotovo SREBRENICU' ('Vonnis Nederlandse rechter SCHOKT Bosnië en Herzegovina en met name SREBRENICA'), *Insajder*, 24 december 2015.
240. '[Marihunana je dozvoljena, ali ne i knjiga o Srebrenici](#)' ('Marihunana is er toegestaan, maar een boek over Srebrenica niet'), *Servisch dagblad Vesti*, 24 december 2015.
241. '[Судот во Хаг ја забрани книгата за улогата на холандската](#)

- војска во Сребреница' ('Haagse rechtbank verbiedt boek over rol Nederlandse leger in Srebrenica'), Macedonische zender *Nova TV*, 25 december 2015.
242. E-mail van Žana Božinovska, met onderwerp 'Request from Macedonian media', 25 december 2015.
243. Žana Božinovska. '21 век, Европска Унија, Автор Едвин Гилтај: Холандскиот суд забранил книга за Сребреница по барање на бивша шпионка' ('21^e eeuw, Europese Unie, Auteur Edwin Giltay: Nederlandse rechtbank verbiedt boek over Srebrenica op verzoek van ex-spion'), Macedonisch dagblad *Dnevnik*, 28 december 2015, pagina's 1-3. NB Op de boekpresentatie in november 2014 legde John Melskens vast dat ik Brenno de Winter het eerste exemplaar van *De doofpotgeneraal* overhandigde. Deze persfoto plaatste *Dnevnik* op de voorpagina zonder bronvermelding.
244. Alosman Husejnović. 'Vojni analitičar i stručnjak za terorizam: Casper ten Dam: Nakon zabrane knjige o Srebrenici pravdu ćemo tražiti do Evropskog suda!' ('Militair analist en terrorismedeskundige Casper ten Dam: Na het verbod op het Srebrenica-boek gaan we gerechtigheid zoeken bij het Europese Hof!'), *Dnevni Avaz*, 4 januari 2016.
245. Mayoni Oosterhoff. 'Mijn boek wordt nu juist méér gelezen', interview met de auteur in *Nieuwe Revu*, 13 januari 2016, pagina's 16-17. De portretfoto is niet van Ruud Baan zoals vermeld maar van Roberto Dresia.

HOOFDSTUK 18

246. Betekende spoedappèldagvaarding van 8 januari 2016 van Edwin Giltay, bijgestaan door mr. J.G.J. van Groenendaal. Gedagvaard in hoger beroep is Moniek, bijgestaan door mr. R.F. Thunnissen.
247. De volgende nieuwsartikelen zijn meegezonden: Kremenovič, *Politika*, 24 december 2015. | Božinovska, *Dnevnik*, 28 december 2015. | Husejnović, *Dnevni Avaz*, 4 januari 2016.
248. Oosterhoff. *Nieuwe Revu*, 13 januari 2016.
249. E-mail van S. van den Berg namens R.F. Thunnissen gericht aan Jurian van Groenendaal van Boekx, met onderwerp: '[... Moniek]/Giltay' met STV Mahieu-kenmerk '[... Moniek]/Giltay, 11153032 RTH/SBE' en Boekx-kenmerk 20150124, 19 januari 2016.
250. E-mail van Jurian van Groenendaal, met onderwerp 'FW: [... Moniek]/Giltay' op 21 januari 2016.

251. Memorie van Antwoord inzake Moniek, geïntimeerde, bijgestaan door advocaat mr. R.F. Thunnissen. Tegen Edwin Giltay, appelland, bijgestaan door advocaat mr. J.G.J. van Groenendaal. Zitting 2 februari 2016. Rolnummer 200183987.
252. Brief aan Moniek van het hoofd van de Militaire Inlichtingendienst H.J. Vandeweyer namens de staatssecretaris van Defensie, betreft 'eervol ontslag'. Den Haag, 3 november 1998 met kenmerk 980230/0749.
253. Interview met Fred Spijkers, 'Spijkers versus Defensie', *Nova*, 18 oktober 2005.
254. E-mail van Jay Achterberg, met onderwerp 'eerste indruk Re: teleurstellend', 30 december 2015.
255. E-mail aan Jurian van Groenendaal, met onderwerp 'Over de memorie van antwoord', 7 februari 2016.
256. Rapport van de chef-staf MID, 12 februari 1999.
257. Verklaringen van Jasper van 26 mei en 10 juni 1999, inzake de mededelingen die Moniek deed over de auteur.
258. Brief van J.A. Hennis-Plasschaert, 21 april 2015.
259. De volgende kranten schreven erover: Žana Božinovska. 'Холандскиот Автор Едвин Гилтај Се Бори Против Цензурата На Книгата За Сребреница: На суд ќе се брани и со текст објавен во "Дневник"' ('Nederlandse auteur Edwin Giltay vecht censuur aan van Srebrenica-boek: Verdediging in gerecht met artikel gepubliceerd in 'Dnevnik'), Macedonisch dagblad *Dnevnik*, 15 februari 2016. | Alosman Husejnović. 'Suđenje "Zabranjenoj Knjizi" U Haagu: Skrivena fascikla o Srebrenici mora biti otvorena i dostupna javnosti' ('De verbodenboek-rechtszaak in Den Haag: Het verborgen dossier over Srebrenica moet openbaar beschikbaar zijn'), *Dnevni Avaz*, 25 februari 2016.
260. E-mail van Jay Achterberg, met onderwerp 'even kort Re: eerste indruk Re: teleurstellend', 17 februari 2016.
261. E-mail van officemanager Sassa Garcia van Boekx advocaten, met onderwerp 'Giltay / [... Moniek] (hoger beroep)', 17 februari 2016. Met als bijlagen een akte van depot van het Gerechtshof Den Haag van 4 februari 2016 inzake het boekexemplaar overlegd door mr. R.F. Thunnissen, alsmede de cv's van de rechters op de zitting.
262. Ibid.

263. Live interview met auteur Giltay over zijn hoger beroep, *NOS Nieuws Radio 1*, 25 februari 2016, om 9.26 uur.
264. Pleitnotities voor het pleidooi d.d. 25 februari 2016 te 9.30 uur Zaaknummer 220.183.987/01. Inzake Edwin Giltay, appellant, met advocaat mr. J.G.J. van Groenendaal. Tegen Moniek, geïntimeerde, met advocaat mr. R.F. Thunnissen.
265. De pleitnotities verwijzen hier in een voetnoot naar [vonnis ECLI:NL:RBAMS:2013:CA3484 van de Rechtbank Amsterdam](#), 1 mei 2013.
266. Pleitnota mr. R.F. Thunnissen inzake Moniek, geïntimeerde. Tegen Edwin Giltay, appellant, met advocaat mr. J.G.J. van Groenendaal.
267. René van Praag. '[Rechter beslist over lot verboden boek: auteur wil publicatie over oud-medewerker Militaire Inlichtingendienst en fortorolletje Srebrenica heruitgeven](#)', *ThePostOnline*, 11 april 2016. Met drie video-items.
268. Ibid.
269. Ibid.
270. Ibid.

HOOFDSTUK 19

271. E-mail van Jurian van Groenendaal van advocatenkantoor Van Kaam, met onderwerp 'Fwd: Uitspraak d.d. 12-04-2016 inzake E.F. Giltay tegen [... Moniek]', 12 april 2016.
272. Arrest Gerechtshof Den Haag, Afdeling Civiel recht. Zaaknummer 200.183.987/01. Zaaknummer rechtbank: C/09/497903/KG ZA 15/1556. Arrest van 12 april 2016 inzake Edwin Giltay, appellant, met advocaat mr. J.G.J. van Groenendaal te Amsterdam; tegen Moniek, geïntimeerde, met advocaat mr. R.F. Thunnissen te Den Haag. Zie: [deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:GHDHA:2016:870](#)

HOOFDSTUK 20

273. Persbericht 'Boek De Doofpotgeneraal niet verboden', Gerechtshof Den Haag, 12 april 2016.
274. '[Boek De Doofpotgeneraal mag toch verkocht worden](#)', *NU.nl*, 12 april 2016.
275. Lars Pasveer. '[Verspreidingsverbod 'De doofpotgeneraal' vernietigd](#)', *Villamedia*, 12 april 2016.
276. Alosman Husejnović. '[Okončano suđenje knjizi 'De Doofpotgeneraal': Holandski sud ukinuo zabranu knjige o Srebrenici](#)' ('Proces

- 'De doofpotgeneraal' eindigt: Nederlandse rechtbank heft verbod op Srebrenica-boek op'), Bosnisch dagblad *Dnevni Avaz*, 12 april 2016.
277. E-mail van Harry van Bommel, met onderwerp 'Re: Hof schiet boekverbod af', 12 april 2016.
278. Doorgezonden e-mail van Jan Pronk, met onderwerp 'fwd - update: pronk', 18 april 2016.
279. E-mail van Bert Bakker, met onderwerp 'Re: Hof schiet boekverbod af', 12 april 2016.
280. '[Verboden boek naar uitgeverij De Blauwe Tijger](#)', *Novini*, 3 mei 2016.
281. Contract tussen Tom Zwitser, de wettige vertegenwoordiger van Stichting De Blauwe Tijger, met Edwin Giltay, auteur van *De doofpotgeneraal*. Getekend in café-restaurant Scheltema te Amsterdam op 29 april 2016.
282. E-mail van Marco Gerritsen, met onderwerp 'RE: Productie 42 betreffende boek De doofpotgeneraal', 24 februari 2016.
283. E-mail van Caspar ten Dam, met onderwerp 'Re: Mag ik je quoten?', 11 januari 2016.
284. Notitie van de AIVD van 14 april 2016 om 10.10 uur. Bevat een bijlage met een pdf-kopie van de uitspraak van het hof.
285. Zie het pdf-bestand: '[Selection of Global Publicity](#)' op de boekwebsite.
286. Zie het interview: '[Edwin Giltay, Whistleblower, on the Bosnian war and a Dutch cover-up](#)', *Banned Voices podcast*, 11 april 2021.
287. Twee exemplaren van *De doofpotgeneraal* zijn aan de bibliotheek van het Srebrenica-museum gedoneerd door vredesorganisatie PAX. Aldus meegedeeld door senior beleidsadviseur Dion van den Berg, toen ik hem op het Ministerie van Defensie sprak voorafgaand aan de presentatie van aanvullend onderzoek van het NIOD, 18 november 2016.
288. [De doofpotgeneraal](#) in Worldcat.

HOOFDSTUK 21

289. 'Presentatie: 'De doofpotgeneraal' van Edwin Giltay', aankondiging op de website van boekhandel Scheltema.
290. [Boekpresentatie Edwin Giltay](#), *Salto TV*, uitgezonden op 19 november 2016.
291. Ibid.
292. Ibid.

293. Jeroen Stam. [“De krijgsmacht heeft een handje van intimidatie-praktijken”](#), *Novini*, 12 januari 2017.
295. Enno de Witt, ‘Boek over fotorolletje Srebrenica geheel herzien’, *Boekblad*, 9 september 2016.
296. Pdf-kopie van LinkedIn-profiel van Hans Thijsen, gemaakt op 25 november 2016.
297. Schermafbeelding die toont dat Hans Thijsen het bestand ‘Boek-De-doofpotgeneraal.pdf’ heeft geüpload en dit bestand na negentien uur 92 maal is gedownload, 21 november 2016.
298. Messenger-chatgeschiedenis met Hans Thijsen, 20 november 2016 tot 17 december 2020.
299. Ibid.
300. E-mail aan Tom Zwitser met onderwerp ‘Geüpload pdf’, 21 november 2016.
301. [‘Rolletje met beelden Srebrenica vermoedelijk met opzet gewist’](#), *Leidsch Dagblad*, 20 juni 2001, voorpagina.
302. [‘Foto’s Srebrenica bewust vernield’](#), *Trouw*, 29 juni 2006.
303. Dick van der Veen, [‘Geheime diensten en legertop op de pijnbank’](#), *Hebba*, 24 november 2016.
304. Jan Tromp en Frank de Grave. *Grote jongen zijn: Hoe macht werkt in 54 merendeels opgewekte scènes*. Amsterdam: Boom, 2018, pagina’s 109–113.
305. [Brief aan mr. F.H.G. de Grave](#) met onderwerp *De doofpotgeneraal*. Den Haag, 25 april 2020.
306. E-mail van Remko de Bruijne aan veteranen-relatiebeheerder majoor Marco Kroon en ondergetekende, met onderwerp ‘Afspraak de bruijne’. Zoetermeer, 30 september 2018.
307. E-mail aan inspecteur-generaal der krijgsmacht generaal Hans van Griensven, met kopieën naar veteranen Remko de Bruijne en Marco Kroon, met onderwerp: ‘Ons gesprek maandag op de Zwaluwenberg’. Den Haag, 4 oktober 2018.
308. Agendanotities 1 oktober 2018.
309. Job ter Steege, [‘Het filmrolletje van Srebrenica’](#), *LeesKost*, 30 januari 2017.
310. Jasmin Agić, [‘Holandija prikrila fotografije mrtvih Bošnjaka iz Srebrenice’](#) ([‘Nederland verduisterde foto’s van dode Bosniërs in Srebrenica’](#)), *Al Jazeera Balkans*, 21 juli 2018.
311. Charlef Brantz. *Srebrenica: De Schuldigen*. Soesterberg: Aspekt, 2020.

312. Ibid., pagina's 108–118.
313. Ibid., pagina 110.
314. Ibid., pagina's 57–106.
315. Brief aan de nationale ombudsman, ter attentie van mr. W.F. Bolsenbroek, met onderwerp 'Intrekking rapport 1999/507'. Den Haag, 30 januari 2017. Kopieën van de brief gingen naar mr. J. van Groenendaal van advocatenkantoor Van Kaam, alsmede naar mr. M.R. Gerritsen en mr. S. van der Sluijs van advocatenkantoor Van Diepen Van der Kroef. De brief bevat twee bijlagen en is in persoon afgegeven tegen ontvangstbewijs.
316. Brief van de nationale ombudsman Reinier van Zutphen, met behandelend medewerker mr. W.F. Bolsenbroek, nummer 201700015 en onderwerp 'reactie op uw brief'. Den Haag, 7 maart 2017.
317. Ibid.
318. [Brief aan nationale ombudsman Van Zutphen](#), met onderwerpen 'I. Negen grieven over de nationale ombudsman; II. Twee nieuwe klachten over Defensie'. Den Haag, 13 maart 2018. De brief bevat negentien bijlagen en is in persoon afgegeven tegen ontvangstbewijs.
319. Ibid.
320. [Brief van de nationale ombudsman Reinier van Zutphen](#), met behandelend medewerker mr. W.F. Bolsenbroek, nummer H201700015 en onderwerp 'reactie op uw brief'. Den Haag, 10 april 2018.
321. '[Nederlandse ombudsman in Europese Board IOI](#)', nieuwsbericht nationale ombudsman, 9 september 2016.
322. [Statuten van het International Ombudsman Institute](#), aangenomen door de Algemene Vergadering in Dublin, Ierland, 25 mei 2021.
323. Rapport 1999/507 van de nationale ombudsman.
324. '[De doofpotgeneraal – Edwin Giltay](#)', recensie van *Boekje Pienter*, 2017.
325. Brief van onderzoeksjournalist Ben Paulides van Stichting GeenDoofpot aan de nationale ombudsman Reinier van Zutphen, met onderwerp 'achtergrondartikel Stichting GeenDoofpot'. Wassenaar, 4 juni 2019.
326. Brief van de nationale ombudsman Reinier van Zutphen aan onderzoeksjournalist Ben Paulides van Stichting GeenDoofpot, met nummer H201700015 en onderwerp 'reactie'. Den Haag, 21 juni 2019.
327. Bas Heijne, '[Echte kritiek](#)', *NRC Handelsblad*, 12 maart 2016.

328. Brief van Hoofd Bestuur, Straf- en Tuchtrecht J.J. Buirma, met onderwerp 'Uw brief van 10 mei 2017' en referentie BS2017018158. Den Haag, 6 juni 2017.
329. Brief van Hennis-Plasschaert, 12 maart 2016.
330. Brief aan minister van Algemene Zaken Mark Rutte, met onderwerp 'WOB-verzoek inzake CTIVD-onderzoek over de MIVD'. Den Haag, 21 september 2017. In persoon afgegeven tegen ontvangstbewijs.
331. Brief van de directeur MIVD generaal-majoor O. Eichelsheim namens de minister van Defensie met onderwerp 'Uw brief' en referentie DIS2017019472. Den Haag, 24 oktober 2017.
332. Brief aan minister Jeanine Hennis-Plasschaert, met onderwerp: 'Bezwaarschrift tegen besluit BS2017018158 van 6 juni 2017'. Den Haag, 5 juli 2017. De brief bevat vier bijlagen en is in persoon afgegeven tegen ontvangstbewijs.
333. Brief van directeur Juridische Zaken J.J.F. Versluijs namens de minister van Defensie, met onderwerp 'Diverse klachten' en referentie BS/2017025421. Den Haag, 6 september 2017.
334. Brieven aan alle honderdvijftig Tweede Kamerleden, met onderwerp 'Srebrenica-dooftopaffaire'. Den Haag, 1 juni 2017. De brieven bevatten een flyer van *De dooftopgeneraal* en zijn in persoon afgegeven op de postkamer van de Tweede Kamer.
335. In totaal 27 brieven mét een exemplaar van *De dooftopgeneraal* worden aan Tweede Kamerleden in persoon afgegeven op 14 september 2016, 31 maart 2017, 4 april 2017 en 17 mei 2017.
336. Brief van de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Khadija Arib. Den Haag, 27 juni 2017.
337. Brief van Tweede Kamer der Staten-Generaal, Griffie plenair/Bureau wetgeving, met onderwerp 'Verzoek om opheldering over Srebrenica-dooftopaffaire' en kenmerk 017Z09359/2017D191590. Den Haag, 29 juni 2017.
338. Tv-item en begeleidend webartikel 'Klokkenluider Edwin Giltay vecht tegen Defensie voor eerherstel' van *Hart van Nederland* van omroep SBS6, 14 september 2017.
339. Brief van griffier T.N.J. de Lange van de Commissie Defensie van de Tweede Kamer, met onderwerp 'Verzoek om opheldering over Srebrenica-dooftopaffaire' en kenmerk 017Z09359/2017D25719. Den Haag, 18 september 2017. Zie ook: Nihad Katica, 'Autor zabranjivane

- [knijge za 'Avaz': Holandija duguje žrtvama Srebrenice!](#) ('Auteur van het verboden boek tegen 'Avaz': Nederland is het verschuldigd aan de slachtoffers van Srebrenica'), *Dnevni Avaz*, 18 september 2017.
340. *Hart van Nederland*, 14 september 2017.
341. Volgens de Stichting Kijkonderzoek keken er naar schatting 259 duizend mensen naar de uitzending, 27 november 2017.
342. *Dnevni Avaz*, 18 september 2017.
343. Webartikel van *Hart van Nederland*, 14 september 2017.
344. E-mail aan Esther Monsma en Marijke Janssen van SBS6, met onderwerp 'Artikel HVN-site', 14 september 2017.
345. E-mail van Esther Monsma aan Marijke Janssen en ondergetekende, met onderwerp 'Re: Artikel HVN-site', 14 september 2017.
346. '[Hennis treedt af om dodelijk ongeval Mali](#)', *NOS Nieuws*, 3 oktober 2017.
347. Webartikel van *Hart van Nederland*, 14 september 2017.
348. Marc Belinfante en Jan Born, '[Defensie verzon medisch consult klokkenluider](#)', *EenVandaag*, 25 januari 2017.
349. Van Wulfen toonde me op 22 maart 2017 zijn paspoort, in de marge van een overleg dat we als bezoekers bijwoonden van de Kamercommissie voor Defensie met minister Hennis.
350. [Brief van de minister van Defensie K.H.D.M. Dijkhoff](#) aan de voorzitter van de Tweede Kamer, met onderwerp 'Verzoek vermeende doofpotaffaire Srebrenica'. Kamerbrief 2017D29046, Den Haag, 13 oktober 2017.
351. Ibid.
352. Ibid.
353. Ibid.
354. Brief van secretaris-generaal Barth, 2 maart 1999.
355. Jeroen Stam, '[Defensie flatert voort](#)', *Novini*, 25 augustus 2018.
356. Ibid.
357. [Tweet aan de Nederlandse minister van Defensie Ank Bijleveld](#) [@MinBijleveld] en haar Belgische ambtsgenoot Steven Vandeput [@svandeput], 'Geachte minister, u vergist zich. De Beneluxsamenwerking heet niet ....' 25 oktober 2018.
358. [Tweet van de minister van Defensie Ank Bijleveld](#) [@MinBijleveld]: 'Volkomen gelijk. Te snelle Response van mij. Inmiddels aangepast. Dank voor uw alerte reactie.' 25 oktober 2018.
359. [Tweet aan defensie ministers Bijleveld](#) [@MinBijleveld] en Vandeput

[@svandeput], 'Dank voor uw eerlijkheid. Nadat ik getuige was van een inlichtingschandaal ...', 25 oktober 2018.

360. Ibid.

361. Messenger-chatgeschiedenis, 24 november 2010 tot 25 april 2021.

362. Agendanotities, 22 november 2020.

WEDERHOOR

363. Brief aan minister A. Bijleveld-Schouten, met onderwerp: 'Inhoudelijke reactie op *De doofpotgeneraal*'. Den Haag, 29 juni 2020. In persoon afgegeven tegen ontvangstbewijs.

364. Brief van woordvoerder drs. K.A. Meijer in opdracht van de minister van Defensie, met onderwerp: 'Uw brief van 29 juni jl. over een inhoudelijke reactie op *De Doofpotgeneraal*'. Den Haag, 29 juli 2020.